

LA CASA DE LES ARANYES *PACO ZARZOSO*

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Sala Petita
22/01/20 al 09/02/20
#lacasadelesaranyesTNC

***La casa de les aranyes* és un text sorgit de l'encàrrec del Teatre Nacional de Catalunya i de l'Institut Valencià de Cultura al dramaturg Paco Zarzoso.**

L'obra és una producció del Teatre Nacional de Catalunya i de l'Institut Valencià de Cultura i també es podrà veure al Teatre Principal de València del 14 al 23 de febrer de 2020.

Informació pràctica del TNC:

Sala Petita
22/01/20 al 09/02/20
#lacasadelesaranyesTNC

Horaris

- Dimecres 22 de gener a les 20 h, i dimecres 29 de gener i 5 de febrer a les 19 h
- Dijous i divendres a les 20 h
- Dissabte a les 19 h ***novetat de la temporada 2019/2020**
- Diumenge a les 18 h

Funció amb audiodescripció (ONCE): dissabte 1 de febrer a les 19 h

Durada de l'espectacle: 1 h i 30 minuts, sense entreacte

Edat recomanada de l'espectacle: a partir de 16 anys

Material de premsa disponible a www.tnc.cat/premsa

Preus TNC:

Preu Jove (-50% per joves de fins a 35 anys)	12 €
Preu especial (-15%)	20 €
Preu general	24 €

— Preu Jove: 50% de descompte per joves de fins a 35 anys, Carnet Jove i aturats excepte El TNC Petit (preu fix de 8 €). Imprescindible acreditació.

— Preu especial: compra abans de l'estrena, dia de l'espectador (dimecres), abonats/ades TNC (entrades fora d'abonament), grups (+10 persones), +65 anys, discapacitats (quan la targeta acreditativa identifiqui que necessita acompanyant, l'acompanyant serà gratuït) i famílies nombroses, monoparentals i d'acollida. Imprescindible acreditació.

Wi-Fi per als periodistes:

Xarxa: TNC_FreeWifi (cliqueu a l'opció "entrar amb codi pin")

Codi: 95781 **Clau:** 3574

Activitats i publicacions entorn de *La casa de les aranyes*

El Teatre Nacional de Catalunya no vol ser només un espai d'exhibició d'espectacles, sinó sobretot un espai de reflexió i articulació de les arts escèniques catalanes. Per això, es dedica un gran esforç al llarg de la temporada a totes les activitats complementàries, entre les quals hi ha projectes de llarg recorregut amb algunes de les principals institucions culturals públiques catalanes.

Col·loqui amb Víctor Lenore

Sala Petita

Divendres 24/01/2020, després de la funció

Els col·loquis sobre els espectacles compten amb la presència d'una persona destacada de la nostra cultura i els membres de la companyia. Una ocasió única per aprofundir en cada proposta escènica amb la mirada particular d'un espectador privilegiat.

Llibre amb el text de *La casa de les aranyes*, de Paco Zarzoso, publicat per Arola Editors i TNC

Disponible a 3 €, els dies de funció de *La casa de les aranyes* al TNC. Text inclòs a les lectures del projecte Club de lectura Llegir el teatre (TNC/Biblioteques públiques de Catalunya).

Volum de Teatre reunit de Paco Zarzoso, publicat per Arola Editors i TNC

Teatre reunit és una col·lecció d'Arola Editors en col·laboració amb el Teatre Nacional de Catalunya que ja ha editat altres volums d'autoria contemporània i del patrimoni català com: Lluïsa Cunillé, Josep M. Miró, Marc Artigau, Josep M. Benet i Jornet, Helena Tornero, Marta Buchaca, Victoria Szpunberg i Jordi Oriol. Aquests volums es poden comprar tant a les llibreries com a les taquilles i a la web oficial del TNC per un preu de 24 euros.

Desvetllar un passat misteriós pot condicionar el present

A la vora d'un pantà s'alça un edifici mig abandonat, on durant força temps només hi han viscut algunes aranyes descomunals. El clima de la comarca va canviar absolutament quan la construcció de la presa hidroelèctrica va submergir en l'oblit el poble més proper. Des d'aleshores, els pocs habitants de la zona malden per superar la seva complicitat més o menys directa en la destrucció d'aquells paratges, mentre els caçadors furtius n'amenacen cada dia la tranquil·litat.

Text de maduresa del valencià Paco Zarzoso, *La casa de les aranyes* retrata amb una fràgil delicadesa la desolació d'unes vides distanciades del contacte amb la resta de la societat, i fortament marcades per les cicatrius que els lliguen als seus records més incòmodes.

La casa de les aranyes, de Paco Zarzoso

Direcció Lurdes Barba i Paco Zarzoso

Traducció Albert Arribas

Composició Isabel Latorre

Escenografia Max Glaenzel

Vestuari i caracterització Josán Carbonell

Il·luminació Maria Domènech

So Carles Gómez

Revisió del valencià Pep Ricart

Ajudanta de direcció Judit Lucchetti

Ajudant d'escenografia Josep Iglesias

Repartiment:

Verònica Andrés Júlia

Francesc Garrido Àngel

Àgueda Llorca Anna

Rosa Renom Emília

Pep Ricart Ivan

Santi Ricart Joan

Producció

Teatre Nacional de Catalunya i Institut Valencià de Cultura

Agraïments

Punto Blanco, Lluïsa Cunillé, Cristina Viñas Marcus

Equips tècnics i de gestió del Teatre Nacional de Catalunya

Lurdes Barba, directora de l'obra

Fa uns mesos vaig iniciar un meravellós viatge que em va portar a penetrar en l'univers de Paco Zarzoso i en el de la seva Casa de les Aranyes. I en aquest viatge braç a braç amb l'autor i company en l'aventura de la posada en escena, he anat descobrint uns personatges atrapats en un lloc bell i inhòspit, que no saben si volen fugir de l'espai o d'ells mateixos, però que tenen la certesa que «ningú pot escapar-se de l'indret d'on és ni dels seus pitjors malsons.»

Uns personatges ferits, ebris de tendresa i de dolor, submergits en una boira que els confon i barreja amb el paisatge i que es veuran obligats a aprofitar les esclatxes de llum per trobar-se els uns als altres.

Paco Zarzoso, autor i director de l'obra

Quan Juan Ramón Jiménez a l'exili a Puerto Rico es va instal·lar en una casa als afores de San Juan, el veí que vivia just enfront li va preguntar al poeta: «*Senyor Juan Ramón, vull pintar la façana de casa meva i m'agradaria que vostè n'escollís el color.*» Davant la cara de sorpresa del poeta, aquest senyor li va dir: «*Per què se sorprèn, si és vostè qui en el futur, més la gaudirà...*»

Aquesta situació és el punt de partida del nostre espectacle. Encara que en *La casa de les aranyes* no apareixen ni Juan Ramón Jiménez ni Puerto Rico. Però sí altres persones que, per diferents motius, patiran altra mena d'exilis.

La nostra casa de les aranyes està just al davant de la casa de les dàlies... Les dues cases estan molt aïllades, en un territori amb una gran ferida produïda per un pantà que va cobrir un poble petit. Però que al ser el de menys altitud de la ribera i el de més sol, tenia el millor clima de tota la vall. A gairebé totes les cases hi havia parres i cadascú en feia el seu propi vi, cosa que no feien a la resta dels pobles on el raïm no madurava igual.

En aquell poble també hi havia fruita i mel en abundància. El riu duia moltíssimes truites i tenia uns gorgs increïbles on es banyaven els habitants tot l'estiu... Al costat de la capella hi havia una noguera gegantina; molts dissabtes a la tarda amb un acordió s'organitzaven balls sota les seves branques. Venien joves d'altres pobles que després havien de tornar de nit, a les fosques...

A l'altra banda de la noguera, hi havia una altra casa en la qual dormien a la mateixa habitació dos nens amb la seva àvia cega. Els dos xiquets compartien el mateix catre. Un d'ells tenia el do de les llàgrimes i podia plorar. El seu germà, no.

Víctor Lenore, «Restes d'un incendi», pròleg a *La casa de les aranyes*, Arola Editors / TNC, 2019.

En un moment crucial d'aquesta obra, un dels personatges planteja una pregunta incòmoda: «Creus que eixe psiquiatre amic teu em podrà receptar algun remei que m'ajude a plorar?». L'interlocutor es queda desconcertat, però tots sabem que no és cap qüestió absurda, sinó ben al contrari. «Així com hi ha diürètics per a pixar o laxants per a cagar ¿no hi haurà alguna medecina que m'ajude a evacuar totes eixes llàgrimes?». Als anys seixanta, es va posar de moda la ingestió de substàncies psicoactives per viure cada instant amb més intensitat, mentre que ara es prefereixen l'alcohol o els ansiolòtics, que ens ajuden a travessar les experiències sentint el mínim. Ens cal ajuda química per desbloquejar els quatre sentiments que és necessari compartir per mantenir la salut mental.

Al llarg de la trama, s'imposa una certa sensació d'amenaça, que tenyeix totes les situacions i converses. Els negocis familiars més sòlids es poden esfondrar per un canvi tecnològic; els paisatges més arrelats desapareixen d'una setmana per l'altra; les relacions humanes amaguen pulsions patològiques. Tot això es contagia als objectes presents al text, ambivalents en molts aspectes. Un incendi destrueix el que hi ha o destapa el que no es veu? Una fotografia mostra el que ets o amaga tot allò que ens espanta, en fixar un gest i un angle concret? S'estima més els llibres qui els manté immaculats o qui se'ls fa seus deixant-hi empremtes als marges? Són preguntes sense cap resposta correcta, que obliguen a reflexionar sobre els rituals que utilitzem per relacionar-nos amb la realitat.

També hem de parlar d'allò que hi manca. *La casa de les aranyes* està situada en un entorn rural, gairebé previ a la cultura pop, cosa que suposa un intens recordatori de com era la vida quan encara no havia estat colonitzada pels logotips corporatius, les ficcions publicitàries i el fetitxisme tecnològic. «Abans teníem amics, ara pantalles que fan ping», acostuma a dir César Rendueles, un dels sociòlegs més lúcids del nostre temps. La creixent precarietat (laboral, familiar, acadèmica...) en què viuen els protagonistes sintonitza amb la nostra època, però treure'ls del medi urbà i sofisticat obliga en gran mesura a enfrontar-se de cara a qualsevol cosa. El text em sembla un gran exemple de com afrontar problemes polítics sense recórrer a un llenguatge explícit.

Un altre punt crucial són les edats dels personatges, entre trenta i cinquanta-cinc anys. Acostumem a relacionar la joventut amb un sentiment d'urgència, quan en realitat té més a veure amb la pressa. La urgència ve després, quan adquireixes una visió molt més realista del viatge i saps que cada dia pot ser el penúltim. Quan travesses aquesta fase, entra en acció una força molt més poderosa que la raó, que t'empeny a expressar allò que sents, a buscar allò que necessites i a vèncer totes les pors que t'han tenallat fins aleshores. Els conflictes que podies posposar o esmorteir amb fantasies es transformen en decisions inevitables.

Aquesta nova obra de Paco Zarzoso remet a moltes altres que es troben a la memòria col·lectiva. Tant li fa si la influència hi és o no, però diria que connecta amb *La lluvia amarilla* (Julio Llamazares), crònica d'un món que desapareix sense que a ningú ens importi realment gaire. També m'ha fet recordar l'abundant literatura relativa a la fragilització de les relacions socials. Des de mitjan segle XX, han anat decaient totes les institucions humanes fonamentals, de la família a l'església, passant pels sindicats. L'auge de l'individualisme ens ha fet més amos de les nostres vides, però també comporta nombroses conseqüències indesitjables, com han explicat diferents pensadors antagonistes, des de l'antropòleg Karl Polanyi fins al filòsof Byung-Chul Han, passant pel poeta i periodista Pier Paolo Pasolini. Cada cop em sembla més rellevant el missatge de l'obra d'aquest darrer: la societat de consum és capaç de qualsevol cosa menys de fer-nos feliços.

Entenc que és impossible escriure aquest pròleg sense fer cap al·lusió a la responsabilitat. Al llarg de la nostra història, les elits s'han aferrat ferotgement als seus privilegis, però fins als anys vuitanta van sentir també certa mena d'obligacions envers la resta de la societat. Avui aquest vincle s'ha dissolt, i

la casta propietària i directiva és capaç d'enfonsar en la misèria poblacions senceres per un 2% o 3% extra de benefici. Més aviat caldria dir que ells creuen que en són capaços, però aquest acte d'indiferència o crueltat pot passar factura, tal com es reflecteix a l'acció de l'obra (no és tan senzill desfer-se de la pròpia humanitat). Vivim en una societat sense codis, on fins i tot els actes de suport mutu es reben amb desconfiança, ja que intuïm que tothom acaba presentant els seus honoraris, econòmics o emocionals.

Un excurs potser massa personal. Al llarg de tota la meua vida, només he fet una feina: escriure sobre música moderna. Em resulta impossible llegir un text sense imaginar-me una banda sonora amb què associar-lo. *La casa de les aranyes* m'ha remès sobretot a Low, un grup de l'anomenada Amèrica Profunda, que combina la intensitat poètica de la Velvet Underground amb una austeritat artística militant. En especial, sonava dins el meu cap *Things We Lost In The Fire*, la seva obra clàssica enregistrada l'any 2001, que es podria traduir com *Coses que vam perdre al foc*. La característica principal de Low és una idea de bellesa indissociable de la vulnerabilitat humana. En tota la seva música es nota que són nois del camp, que van ser educats a l'antiga, als antípodes de les actuals neurosis urbanites. Les inflexions vocals de Low, que combinen veu masculina i femenina, gairebé sempre són subtils, però hi palpiten els potencials estralls que poden causar les relacions humanes. Gairebé tot això que acabo de dir sobre aquest grup es pot aplicar a l'última obra de Zarzoso.

Quan vaig acabar la primera lectura de *La casa de les aranyes*, vaig tenir l'impuls d'entrar a Internet per buscar entrevistes amb l'autor. Me'n vaig empassar unes quantes tot d'un plegat, i una resposta continua rondant-me pel cap. «És molt trist pensar que, fins fa poc, als epicentres de les grans ciutats s'hi concentraven els teatres, els cinemes, els museus, els bars amb ànima... Autèntiques ciutadelles per ressuscitar després del desgast quotidià... Ara els nous epicentres són els centres comercials... Tant si vius en una ciutat com en un poble, no és el mateix trobar-te amb els teus conveïns en un teatre o en un cinema, que a la cua del caixer d'un Kentucky Fried Chicken», lamentava. Això és el que aporta *La casa de les aranyes*: un mapa de cruïlles per ajudar-nos a reviure del desgast a què ens sotmet el sistema, cada dia amb més eficiència, desgraciadament per a tots.

MECENES

Patrocinador

Damm
Fundació

Protectors

 "la Caixa"

 Sabadell
Fundació

FUNDACION
ACS

Benefactors

Coca-Cola

SOLAN
DE CABRAS

Col·laboradors

Gramona

 FC BARCELONA

fundació
abertis

Catalunya
DENOMINACIÓ D'ORIGEN

 COMSA
CORPORACIÓN

 MARC MARTÍ

serunion

LASER
LUDOVIC VITELI

GLORIES

MONTIBELLO
EXPERIENCE BEAUTY

Nestlé
CAJA ROJA

 EL CHARRO
JAMES SPENCER
— EST. 1976 —

Cacaolat

 las muns
— THE YEAST-MARK EXPERIMENT —

 BRITISH COUNCIL

Mitjans de comunicació

LA VANGUARDIA

CATALUNYA
RÀDIO

 el Periódico

EL PUNT AVUI+

a
ara.cat

RAC1

Teatre accessible

 TEATRO ACCESIBLE

 APTENT

Projecte Tàndem

Fundació
Catalunya
La Pedrera